

Letno poselil a ī-parodo begunjščec g.i.s.

✓
v St. Vidu ob Glini

Ponk se je pričel 16. julija t.l.m. sicer v prosti naravi, ker še ni bilo na parolapo Šolskih prostorov. Brez knjig in drugih najnujnejših potrebsčin in tudi ~~desnega~~ ne paradi desetnega vremena, nisna ve pravljosti napredovali. Ponk je bil omesjen vna meroute, petje, felonadbo, stvarni ponk in vajo o pripravovanju. Bil je bolj priprava na redni ponk v kateri sem mogla do pre soditi pravje nimenim na podlagi tega nepravosti nini naist.

Redni ponk se je pričel 23. julija in sicer po tri nene ure dnevo od u.h. 12^h. Odlojili so tudi nimen redna obiskovanji Šole. Počelo sta ob pričetku Šole jih je bilo a ī-paro. 11, 7 delkor in 4 delnice, poravnaje pa sem postala Šolska Lojetka narava ī-paro.

Oddečanc suvo plov. poselca: Zbrala sem nekaj besed iz raznih čitank in jih zarmnorila na pisalni prof. Ta so vam potem služila pri branju, pisaju, pripravovanju, dokler nisna doobili čitank iz Liceja. Razno glede poslovanega ponka je bila terana z gojenjščinom.

stvari, ki mi niso pa vse poznali četk. Vendar so do podeljencev pole osaj najpotrebnije obvladali.

Je potreben da smo skodelali števljanje in odstevanje do doverstnih mesečnih řevil, po postevanju od 1 - 10 in mere z ujih naprav.

Števni konte je bil paradi pomembnejšega dela omesjen. Lepapis suo imeli samo enkrat tedensko, kar je bilo izključno premalo. Tato sem jem dojala ved f domačih pismerih matop. Telovadbe nismo imeli kot novi predmet, ker so včasih verhalji pri tel. niz težjih za naše prereditve. Tetzje je slavilo razvednika in projekti sprememb med tel. urami. Veronka je bil skodelat tedensko.

Uspeh je p ovisom na kratotrajnosti konte in neprilike padovaljiv. Taufe so napravili parred z oddelenim uspehom, pet s prav dobrim, dva z dobrim. Črnale Alojz in Vidmar Andrej sta dobila redenje 4.

Pri akademiji je ū. p. padeloval z plams debelačnico „Kamnik spi“, isto tako pri pose prereditvi a slovo napis Živars. Za pakljeno us preeditv s. ū. rmano pripravljeni delci. Silvina Jardules „Naročilo“

3. ū. sino imeli pakljeno ū. mao, atata manglastev redov v ſali. Ker ni bilo obujnjene nagrade, sem strošom razdelila primanjko.

Jutri, 4. ū. bomo napravili pleči u. Gospej ſuel.

St. Vid ob Glini, 3. septembra 1945.

Yakov Anica

Slabe Karlo, učit.
Poročilo o delu.

Upraviteljstvu bez. ljudske šole
v Št. Vidu ob Glini.

Ob prihodu v to taborisce je bila ustavovljena tudi ljudska šola. V poučevanje mi je bil dodeljen, IV. odd. t.j. 5, 6, 7 in 8. sol. leto. Ker šolski prostori še niso bili urejeni se ji vsil' pouk na ta način, da smo delali krajše izlete v okolico Št. Vida ne pr. na Kalvarijo, žival. vrt itd. Na teh izletih sem obnavaval snov v sveri in izletom in to: bogoslovio, revaljepis, slovenščino, računstvo petje in telovadbo. Ko je bilo šol. poslopje končano se je razdelišči reden pouk. Najprej sem preiskoval množice v raznimi posameznih predmetov. Ko je bilo to končano sem razdel obnavljati snov odgovarjejočo na ta odd.

Dne 11. avg. sem prešel v Št. poučevanje in odšel na delo, da sem njej razlučil za najimnejše osebne potrebe. (Vbeg. sem prisel topolovoma brez sedeža). V tem času me je nadomestoval g. Kucek.

Skupno število mencev v odd. je bilo - 5 dečkov in 6 deklek.
Dne 1. sept. sem se ročet javil na storbo.
Sedaj ponavljam v knetij: tečaju računstvo in knetij: spisji.

Slabe Karlo,
učit.

Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei
Gau Kärnten
Kreiswaltung St. Veit an der Glan
Die Deutsche Arbeitsfront

Unser Zeichen:

Ihr Zeichen:

St. Veit an der Glan, den 194.....
Fernruf

Betrifft:

Soločko posrečje 1. razredch. beg. pridore ūle
v St. Vidu ob Glini.

Šoul se ji pričal 16. julija t.l. Na vappolago ni bilo volnega počitka in molnik niti, tako manj je ostala možnost, da se ponovno v parovi. Napravili smo vralo-dnevi izlet v bližnji gozd, kjer smo se prehrabali na redni ponik. Tu sem spomnil na znamenito gospodarko na nivo ki mi ji poznej delžila kot temelj, vendar nasirote. Šoul v naravi je obsegal v potežnem & igrami petjem in utvaljujem ponikom. Tudi vseonek se ji lahko jučeval.

S 1. avgustom smo pričeli s ponikom v novem volnem počitku. Šele tu ji bila možnost, da so stari dobiti tisto varno, ki je podpisana za 1. razred. Včeraj ni pozvala črk, posebas velikih prisanki ne. Včitangu ni bil nikakšna vesc. Številoma stanejo nameri in ženki je bilo 10, pozneje ji pričel v 4. razred se včeraj Žensk lojze, ki mi imogel trvarine v 2. razredu, 1. razred ji nopravil z dobrim uspehom. Šoul ne je vstal vseč dan po 3. dol. vse. Vraji ji stekl 45 minut. Nameri so redno hodili v dolu, nogen včeraj Žensk Erik, ki je vadi boljši rezultata & dr.

Obdelana snot ji obsegala ve velike male hokane in velike, male prisane črke. Poleg običajnih oblik črk smo vedeli tudi ponikino obliko črk in to samo v čitangu. Čitali so najprej posamezne črke, pozneje zloge in besede. Tako, da obdelava prisanih črk v čitangu & vsek oblikah, nogen včeraj Četrtak brigit, ki se mi namerlu prislega,

- in ji jaostalo. Recunato: Šisajj stevilk in p
istini načinaj do števila 20. Vadišli smo
nestevanje in odstevanje. Kotji se ji napislo bog in
rafrakto kot pa kot predmet ker v živo
maju kaks časa. Z vsemi predmeti v živo
negan istvarju povek. Telovadba se ji vročila
pri posebnih urah, zase solstičega programma.

Vojek: Odlicen uspeh po smeli 3 vičnik
pošo dober uspeh 5 vičnikov in vičnik, doba
vičnika - dober vojek in ena vičnika slab.
Vedno vičnik in vičnik je bil poročen.

S. V. d ob Glini 2. septembra 1945.

Tvrdobal.

P O R O Č I L O
o nadzorovanju slovenske ljudske šole v Spittalu/Drau,
dne 25., 26. 27.in 28 februarja 1948.

Pri nadzorovanju še nih se držal določil uredbe v nadzorovanju šol, ki je bila v domovini v veljavi do leta 1945.

A. Stanje šole.

1. Šolski prostori:

Do leta 1948 je imela šola svoje prostore v taborišču samem. Ti prostori niso ustrezali namenom. Še nekaj pred začetkom tega leta pa je šola dobila svoje prostore v bivši ambulanti izven taborišča v strogem pomenu besede, kjer si je v štirih dobro urejenih barakah uredila potrebne učilnice in prostore za upravo. Prostori so glede na število učencev v posameznih oddelkih dovolj veliki, svetli, zračni, domala vsi imajo sončno lego. Tudi potrebeni inventar je na razpolago, tako da v tem pogledu ni pomislekov. Ravno v dnevih nadzorovanja, ko je bilo zunaj precej mraza, so bili vsi šolski prostori že ob začetku pouka prijetno segreti. Morda je ravno ta prijetna toplota ustvarjala domačnost in dobro razpoloženje v vseh oddelkih, kar smo v domovini vedno zahtevali in česar morda ravno v teh dneh močno pogreša vsaj 70 % slovenskih ljudskih šol za Karavankami, ker tam vsaj toliko šol nima na razpolago boljših šolskih prostorov.

Šola ima poleg učilnic /14/ na razpolago tudi pisarno, zbornico, skladišče, sobo za učila, telovadnico, pevsko sobo in dovolj prostora na prostem za telovadišče in igrišče. Tudi stanovanje šolske upraviteljice in šol.služitelja je v prostorih bivše ambulante. Šola ima tudi 2 kopalnici in dovolj stranišč v barakah.

2.Učenci:

Po stanju z dne 15. februarja t.l. je imela šola 17 oddelkov z 206 otroki. Nižji razredi imajo več, višji pa manj otrok, vsi pa tako število, da glede tega ne more biti nobene ovire za najboljše šolske uspehe.

Po veri so vsi otroci katoličani, po narodnosti pa Slovenci.

Domala vsi otroci so zelo dobro napravljeni, morda nekoliko slabše obuti, a vsi snažni. Njih šolske potrebščine so prav v zadovoljivem stanju. Otroci jih skoro dovolj vestno čuvajo in skrbe za njih ličnost in snažnost.

Njih zunanjā videz je tudi sicer prav razveseljiv, motile precej visoko število obolenj na tuberkulozi, ki so bila razmeroma redek pojav na naših šolah v domovini.

3. Učitelji:

Točasno ima šola 20 učiteljev, od katerih so 3 na bolezenskem dopustu, in 4 veroučitelje. Učiteljski zbor sestavljajo predvsem mlajše učiteljske moći, nekaj pa je tudi starejših in preizkušenih učiteljev odnosno učiteljic. Žal, da je moralo zapustiti taborišče nekaj učnih oseb, ki so bile močna opora šoli, medtem ko

v novih krajih svojih sposobnosti ne morejo izrabiti. Šolska upraviteljica je oproščena pouka, ena učna oseba pa je dodeljena pisarni v pomoč pri številnih administrativnih poslik.

B. Pouk in vzgoja.

Pouk se vrši v okviru učnega načrta, ki je bil veljaven v domovini. Zaradi raznih težkoč v začetku šol. leta niso sicer še mogli predelati do tega časa predpisane snovi, dani pa so vsi pogoji, da se bo moglo zahtevam učnega načrta vsaj do konca šol. leta ugoditi.

Otroci obiskujejo šolo zelo radi in razen nekaj izjem zelo redno. Domače naloge prav dobro izvršujejo in imajo tudi ostale domače izdelke v redu.

Otroci so pod stalnim nadzorstvom učiteljstva, ki jim v šolskem poslopu dopušča primerno svobodo. Enako tudi v odmorih zunaj šole, kjer pa naj bi se prevelika razposajenost nekolikoomejila, posebno v zimskem času, ko se morejo otroci v snegu segreti in zmočiti nato pa neizogibno prehladiti.

Otroci so drug proti drugemu primerno obzirni, njih občevanje je prijateljsko in prikupno. Odnosi med učitelji in učenci so kar najboljši.

Na osnovi nadzorovanja v posameznih razredih, kjer sem se zadržal po eno učno uro, je stanje v glavnih predmetih približno sledеče:

Z velikim zadovoljstvom morem ugotoviti, da se učnemu jeziku posveča velika pažnja in da je ravno tu upoštevana predvsem domoljubna vzgoja. Vse razrede po vrsti druži ena beseda: domovina. Obravnave, kakor pismeni izdelki povedo dovolj glasno, kolika je njih ljubezen do izgubljene domovine; vsepovsod se izraža neomajno upanje, da jim bo ta zopet vrnjena in da bo vsekakor prej ali slej prišel dan, ko bodo rešeni begunstva. Vkatereverkoli razredu sem nadzoroval ta predmet, sem bil prijetno preseñečen nad živim zanimaljem, ki ga imajo otroci do materinega jezika. - V kolikor je morda še kje kaka vrzel, naj se brez odloga izpolni - narodni zvesti vso pozornost, živo se zavedajoč odgovornosti pred narodom, ki že stoletja uspešno kljubuje najmočnejšim navalom ne slovenske miselnosti, pred narodom, ki tudi danes trpi le zaradi svoje visoke kulture, trdno verjujoč s pesnikom: "Vse je vihar razdal, narod pa zmeraj stal...!"

V računstvu so skoraj v vseh razredih doseženi prav dobrni uspehi, Pouk sloni na praktičnih življenjskih potrebah. Otroci naloge primerno razumejo, pravilno sklepajo in rešujejo.

Pri zemljepisju in zgodovini razredniki dobro izbirajo snov, ki jo predvidevajo naši učni načrti in za naše čase man primerno snov pravilno izmenjavajo.

Veliki obširnosti naukov iz poznavanja prirode je posvečeno dovolj pažnje. Pouk pa precej ovira pomanjkanje primernih učnih knjig. Otroci si morajo novo obravnavano snov vpisovati v zvezke, kar pa je velika potrata časa in kar najboljše sredstvo, da začno otroci grdo pisati. Zelo prav bi bilo, ako bi taboriščna tipskarna natisnila knjižico s predpisano prirodopisno snovjo, morda vsaj za prve 4 - štiri razrede, kjer otroci še nimajo utrijene pisave.

Pisava je v večini razredov prav lepa. Kjer ni tako, naj vse store, da bodo otroci črke pravilno oblikovali in da bodo te po možnosti enako velike. Za vse naj velja načelo, da nihče ni dolžan sicer lepo pisati, vsak pa mora čitljivo pisati.

Risanje v nižjih razredih v glavnem ustreza, manj zadovoljivo pa je v višjih razredih. Nefostatek naj se čimpreje odpravi. Tudi risanje je pripomoglo, da je bila splošna izobrazba naše ljudske šolske mladine v domovini na taki višini, da se je v tem mogla primerjati z mladino vsakega velikega naroda.

Učiteljstvo zadovoljivo upošteva pri pouku primarna pedagoška načela in se drži preizkušenih metodičnih poti. Otroci pri pouku zelo živahno sodelujejo.

Ob tej priliki ne bo odveč, ako navedem tudi to, kar sem deloma ugotovil že pri prvem nadzorovanju naših ljudskih šol v emigraciji, namreč, da so ti otroci izredno nadarjeni. Vsakemu posameznemu otroku sije iz oči prava slovenska "brihtnost". Videl sem že marskikak razred v domovini, tudi razredi in otroci tujih narodov niso povsem neznani - ne mogel pa bi trditi, da sem kje našel toliko naravne nadarjenosti, kot pa jo morem ugotoviti vsak povprečen psiholog in pedagog pri slovenskih otrocih v emigraciji. Prav posebno velja to za otroke otroškega vrtca, 1. in deloma tudi 2. razreda ljudske šole.

/Ali ni bridka bojazen, da ta naša mladina morda fizično propada iz razlogov, ki jih mi ne moremo odstraniti? Ali res ni možnosti, da bi se ta čvrsta kal najmanjšega evropskega naroda ohranila pri polni fizični moči?/

Za versko vzgojo je odlično poskrbljeno.

Na splošno so otroci prav lepega vedenja.

Podrobnosti iz pedagoškega, metodičnega in učnega področja, ki sem jih ugotovil pri nadzorovanju pri posameznih razredih, sem obravnaval z vsemi učitelji v skoro dveurni konferenci dne 28. februarja popoldne in jih zato ne navajam v tem zapisniku.

P r e d l o g :

Polno zaposlenemu učiteljstvu naj bi se odmerila dnevno ona količina hrane, ki jo prejemajo težki delavci.

- - -

Moje poročilo bi bilo nepopolno, ako bi prezrl nesebičen trud, ki ga imajo mnogi z našo ljudsko šolo. Predvsem moram izreči toplo zahvalo Miss Meredith, ki je vedno pripravljena nuditi šoli moralno in materjalno pomoč. Dolžni smo veliko hvalo tudi poveljniku taborišča majorju Maydon-u, ki vedno razume potrebe naše šole in ji je vedno dobrohotno v pomoč. - Slovenski narod v emigraciji nima mnogo prijateljev /pač mnogo sovražnikov/, kolikor pa jih ima, so res pravi prijatelji; - ti bodo imeli v naši zgodovini vedno častno mesto.

Ne bi bilo prav, ako ne bi izrekel priznanja tudi našemu učiteljstvu in vsem onim Slovencem, ki se žrtvujejo za naše šolstvo. Vsak po svojih močeh v ne najboljših življenjskih razmerah uspešno prispeva k uspehom naše ljudske šole. Tako naj bi bilo tudi v bodoče!

Tako naj bi bilo tudi v bodoče!

Spittal dne 29. februarja 1948.

Petelin Albin, l.r.

šolski nadzornik

Poročilo o šolskem delu v II. odd. (3.+4. razr.)

begunške lg. šole v Št. Vidu ob Glini

v katerem pačuje učiteljica Matjaž Antonija.

1. Stevilo otrok: V II. odd. so se naučevali učenci 3. in 4. razr. lg. šole
III. razr. 5 dč. 6 otrok = 11 otrok.
IV. razr. 2 dč. 5 otrok = 7 otrok.

III. + IV. razr. = 18 otrok.

2. Patek pauka:

Pričetek pauka je bil 15. VIII. 45. Da v 6. VIII. se je pank usil na prostem
brez kajig prekrov in dr. njenih pripravnikov. Vseh predmetov je bil pri-
branitvi pank pridružen z osakadurom v letom v gozd, h cerki, h
gradu ali v živalski vrt. Znane, ki so ga voloci prinesli s seboj, se je
panarilo, utrdilo in varnilo. Polagala se je panja plasti na ustino
paninstor in pošteranke, dalje na slo. jerik z opisovanjem osakadurom
v letor, na ponu pravde, ženljepis in negotovim blacev so doma sestavljali
proste spise, neje seje urilo ob sprehodih za in nazaj, tako tudi televadba.

4. VIII. 45. smo se oselili v naravnjeno šolo. Pank se je usil po načelu in
zbrenem umiku skoraj od 10 do 12 ure - 3 ure ure.

Slov, ki se je obravnavala:

Računstor: Ustno in pisemo seštevanje, ustno in pism. odštevanje,
pošteranka, ustno in pism. množenje, se t preki z uporabnimi nalogami;
kotere so obaci tudi sami pripravili. Pank v III. razr. do 1000, v IV. do milijma.
Ustode so se dolžinske in volte mere, uliči in v IV. razr. ploskovne mere.

Slovo. jerik: Besila „škorce, sye si“, „Račva in jož“, „Nekje leži ženljga“, „Uboč
tererinka“, „ljubi svojega bližnjega“, so obaci urili v lepem čitanju in obua-

vlajku in tudi v slovenskem pisaju snovi Pesni, "Uboja Šerexinka" in "Slovenec sem" so se načeli prav dobro predvajati, znakovlji zbrana "recitacijo Velje leži nemija".

Spisi: "Velje leži nemija" (Marek), "Vniralškemu vrhu" (Prost), "Karec, kje si?" (Prost), "V begunstvu" (Prost).

Slovenia: 6 stavek, velika racelica, lastna rima, samostalnik - v. paru tudi prid. in glagol in analina samostalnika. Vse na poštaji občutna, vse nene snovi!

Izadovina: Pravdani stavki Slovenij, Selitev v naše kraje, njih veri in drugi oblika. Slovenci na Koroškem in ustoličenje na Gospodstvenem polju.

Zemljepis: Površitev nemš. pojmov: vas, trg, mest, hrib, gora, grmoje, dolina, reka i. t. d. Slovenija z večimi mesti, gorovji in pekanji. Koroska - samo v glavnih oblikah, St. Vid ob Glini, Celovec, Velenje, gradovi in znameništvo + akadem. St. Vida. Vse o zvezri, z načinih begunkovih pisanjih.

Pom. prirode: 6 živalih v živalskem vrhu, v naših domičih živalih, življenje našli po letnih časih. Vse v prizorištveni ponki in v koncentraciji.

Lepopis: se je redoval po spisanih vajah.

Petje narodnih in cerkvenih pesmi. Petje pri šol. morsah in akademijah.

Telovadba: Proste in simbolne raje, telovadbeni nastopi.

Risanje: Posavski žitovenik, vojvodski stil, taborsče.

Vrgoja: Ves ponk je navel pondarek v narodnostuem in verskem mislu na ludi in ubogljivosti, lepem vedenju in ljubavi do bližnjega.

3. Konci šol. leta je bilo 31. VIII. 1945, Zaljubljeni so, maza. 3. 11. 45.

4. Terjave pri ponku: Ponk na prostem brez vseh njenih prijemanjekov.

blaci iz vseh vetrar, grebenski blaci brez vseh njenih podlage.

5. Izleti: Telovadbeni šol. vlet so je usil vne 3. 11. na grad Celje.

Slični izleti na varnejše trike v okolici se bodo v načinu, po možnosti, že izvedli.